

Aan
Raad van Brandweercommandanten

Van
Stuurgroep arbeidsveiligheid

Datum
13 juli 2018

Arbocatalogus Brandweer

Geachte RBC-leden,

Zoals aangekondigd in de vergadering van 14 juni jl. breng ik u op de hoogte van de totstandkoming van de Arbocatalogus Brandweer.

Achtergrond

In een Arbocatalogus beschrijven werkgevers en werknemers op eigen initiatief hoe ze zullen voldoen aan doelvoorschriften van de overheid voor veilig en gezond werken. We geven als Brandweer specifiek duiding aan de (doelvoorschriften uit de) Arbowetgeving. De Arbowet schrijft niet voor hoe deze doelvoorschriften (of normen) moeten worden nageleefd maar laat dat aan de branche zelf over. Een Arbocatalogus beschrijft technieken en manieren, goede praktijken, normen en praktische handleidingen voor veilig en gezond werken.

De Arbocatalogus heeft een sterke relatie met de branche RI&E. In de RI&E worden risico's geïnventariseerd en geëvalueerd. De Arbocatalogus beschrijft hoe om kan worden gegaan met deze risico's. Voor de volledigheid, aan een branchebrede RI&E wordt momenteel hard gewerkt. De planning is dit nog dit jaar af te kunnen ronden en te agenderen in de RBC.

Totstandkoming

In de vergadering van de toenmalige RRC (nu RBC) op 15 april 2011 stemden de regionaal commandanten in met het projectplan Arbocatalogus. Dit project, destijds door het AO-fonds geleid en gefinancierd, moest resulteren in een Arbocatalogus voor de brandweer. Concrete uitvoering werd destijds bij een externe partij belegd, maar heeft echter uiteindelijk niet geleid tot het gewenste resultaat.

Na een bijeenkomst van de managementteams van de veiligheidsregio's in april 2014 werd een 'versnellersgroep' samengesteld om het project 'invoering Arbocatalogus' vlot te trekken. Dit leidde in 2015 tot het afronden van een aantal deelprojecten, maar nog niet tot een concrete Arbocatalogus. In 2016 heeft de RBC besloten een stuurgroep Arbeidsveiligheid op te richten, vanwege de toenemende en wenselijke aandacht voor arbeidsveiligheid. De stuurgroep benoemde in één van haar eerste vergaderingen de

ontwikkeling van een Arbocatalogus Brandweer als één van de drie speerpunten, naast de ontwikkeling van een Branche RI&E en verdergaand, wetenschappelijk onderzoek op het gebied van schoner werken,

In opdracht van de stuurgroep Arbeidsveiligheid (onder leiding van de respectievelijke voorzitters IJle Stelstra en Esther Lieben) is de vakgroep arbeidsveiligheid aan de slag gegaan. Dit is een proces geweest van uitzoeken, (her)schrijven, afstemmen en samenwerken met de vakbonden, inspectie SZW, de regio's, het kenniscentrum Arbeidsveiligheid en de programmaraad Incidentbestrijding. Veel medewerkers uit uw organisaties, met name de regionale vertegenwoordigers in de vakgroep arbeidsveiligheid, hebben bijgedragen aan dit resultaat. Uiteindelijk hebben de inspanningen geleid tot een 'kapstok' te weten de Arbocatalogus Brandweer, waarmee we één plek hebben voor algemene informatie over arbobeleid (A), brancherichtlijnen (B) en handreikingen en overige kennisdocumenten die landelijk toepasbaar zijn (C). Deze Arbocatalogus zal in de loop van de tijd verder ingevuld worden.

Met verdere vragen/opmerkingen over de Arbocatalogus kan contact opgenomen worden met Ellen Buskens, voorzitter vakgroep Arbeidsveiligheid (ellen.buskens@vggm.nl, 06 58843049). De contactgegevens staan ook vermeld op site van de [Arbocatalogus Brandweer](#).

Met vriendelijke groet,

Esther Lieben
Voorzitter Stuurgroep Arbeidsveiligheid

Bijlage: Informatie betreffende de Arbocatalogus Brandweer

Informatie betreffende de Arbocatalogus Brandweer

Het vakgebied van de brandweer verandert continu, daarmee treedt er automatisch een verandering in gevaren op, zeker de laatste jaren. Het is daarom belangrijk om een Arbocatalogus te hebben die dynamisch is en waarmee er snel kan worden ingespeeld op de actualiteit. Daarom is gekozen voor een opbouw in drie delen, waarbij elke deel apart kan worden aangepast. Deel A bevat algemene informatie over arbobeleid, deel B bevat brancherichtlijnen en in deel C zijn de door Brandweer Nederland ontwikkelde handreikingen opgenomen.

Duiding van de term Arbocatalogus

Formeel bevat een Arbocatalogus brancherichtlijnen die door de Inspectie SZW zijn getoetst en waar zij in de praktijk op toetst/inspecteert. Formeel gezien is alleen deel B dus Arbocatalogus (zie de omschrijving hierboven), maar we hanteren de term binnen Brandweer Nederland wat breder om een kapstok te hebben voor overige zaken die te maken hebben met het arbeidsveiligheidsbeleid. Het is altijd mogelijk om onderwerpen die in deel C staan te laten toetsen en over te hevelen naar deel B. Dit kan nodig zijn als de risico-inschatting veranderd (b.v. door ongevallen) of als de stand van de wetenschap aanpassing wenselijk maakt.

Deel A: algemene informatie over arbobeleid

In dit deel is de opbouw van de Arbocatalogus uitgelegd en wordt de Arboret vertaald naar het werk van de brandweer. Er is informatie te vinden over bijvoorbeeld de rol van de ondernemingsraad, de uitzonderingsregels, het (vormgeven van) algemeen arbobeleid en de relatie met de RI&E.

Deel B: door ISZW getoetste brancherichtlijnen

De 'echte' oplossingen en maatregelen uit de Arbocatalogus zijn te vinden in deel B van de Arbocatalogus. Hierin wordt per risico¹, bijvoorbeeld asbest of duikarbeid, beschreven hoe we als branche omgaan met dat risico en voorschrijven hoe we zorgen dat onze medewerkers zo veilig mogelijk optreden. Deze brancherichtlijnen, opgesteld door de branche, zijn ook afgestemd met de sociale partners, werknemers en werkgevers en zijn getoetst door de Inspectie SZW. In de praktijk toetst de Inspectie aan de hand van deze vastgestelde brancherichtlijnen. Deze zijn dan ook bindend voor de hele branche.

Bij bijvoorbeeld nieuw onderzoek, veranderende normen of andere wijzigingen kunnen richtlijnen worden aangepast zonder dat hiervoor in deel A zaken hoeven te worden gewijzigd. Dit proces verloopt altijd in samenspraak met de vakbonden en Inspectie SZW en heeft een aantal 'harde' voorwaarden. Een brancherichtlijn moet bijvoorbeeld in de praktijk voldoende normerend zijn voor de inspectie om te kunnen toetsen.

Deel C: door Brandweer Nederland ontwikkelde handreikingen, adviezen en overige informatie.

Naast de normstellende richtlijnen, worden er ook andere documenten door Brandweer Nederland ontwikkeld. Dit betreft onderwerpen waarvan het risico beperkt is of om een

---

¹ Bijvoorbeeld voortkomend uit de Branche RI&E welke in ontwikkeling is

andere reden het niet nodig of mogelijk is om strikte normen te stellen. Dit geldt bijvoorbeeld voor het onderwerp 'schoon werken'. Hier is op dit moment nog onvoldoende wetenschappelijke bewijs om tot een concrete en toetsbare richtlijn te komen. In zo'n geval wordt een handreiking ontwikkeld, welke regio's helpt om met dit risico om te gaan.

Publicatie en beheer

De Arbocatalogus is te vinden op de [website van Brandweer Nederland](#). Hier is de indeling in delen ook zichtbaar en wordt nogmaals uitgelegd wat de verschillen zijn tussen de delen A, B en C.

Het algemene deel A wordt beheerd door de vakgroep arbeidsveiligheid onder de programmaraad Incidentbestrijding. Over het beheer van de brancherichtlijnen uit deel B en handreikingen uit deel C wordt nader overleg gevoerd met de afdeling Kennisborging van het IFV.

Overzicht documenten Arbocatalogus (juli 2018)

- Arbocatalogus deel A
  - Veilig, gezond en plezierig werken bij de brandweer
- Arbocatalogus deel B: brancherichtlijnen
  - Asbest (volgt binnenkort; laatste wijzigingen worden doorgevoerd)
  - Arbocatalogus duiken (aangesloten bij SWOD²)
- Arbocatalogus deel C: handreikingen
  - Gebruik ademluchtmasker
  - Omgaan met warmte en hitte
  - Vervoeren en verplaatsen ademluchtcilinders
  - Opvang en nazorg
  - Handreiking schoon werken bij brand
  - Werkinstructie duiken³ (volgt binnenkort)

---

² De brandweer is aangesloten bij de Stichting Werken onder Overdruk. Hiervoor is een aparte Arbocatalogus (brancherichtlijn) waar naar verwezen zal worden.

³ De werkinstructie duiken is een verdere vertaling van de Arbocatalogus van de SWOD naar het werk van de brandweer.